

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ปัญหาทางกฎหมายในการนำหลักการร้องสอดตามกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลมในวิธีพิจารณาคดีปกครอง
ชื่อผู้เขียน	วิริยา สาซ่อฟ้า
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.ภูมิ โชคเหมาะ
สาขาวิชา	นิติศาสตร์
ปีการศึกษา	2558

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายศึกษาถึงปัญหาในการนำหลักการร้องสอดตามกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลมในวิธีพิจารณาคดีปกครองของไทย โดยศึกษาจากแนวคิดเกี่ยวกับระบบศาลและระบบวิธีพิจารณาคดี แนวคิดและวิวัฒนาการเกี่ยวกับกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งและกฎหมายวิธีพิจารณาคดีปกครอง และหลักการร้องสอดเข้ามาในคดี รวมถึงการนำวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้ในวิธีพิจารณาคดีปกครองและหลักการร้องสอดในวิธีพิจารณาคดีปกครองของสาธารณรัฐฝรั่งเศส และสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ตลอดจนการนำหลักการร้องสอดตามกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับในวิธีพิจารณาคดีปกครองของประเทศไทย

จากการศึกษาพบว่า การที่คดีปกครองมีลักษณะแตกต่างจากคดีแพ่งทั่วไป ทำให้มีกฎหมายวิธีพิจารณาคดีปกครองโดยเฉพาะแตกต่างหากจากวิธีพิจารณาคดีแพ่งและคดีอาญาแต่ก็มีหลักการพื้นฐานทั่วไปของวิธีพิจารณาความที่สามารถใช้ร่วมกันได้ เช่น หลักการฟังความทุกฝ่าย หลักความเป็นกลางและหลักความไม่มีส่วนได้เสียของศาล จึงยังพบว่ามีกฎหมายวิธีพิจารณาคดีปกครองบางเรื่องที่น่าหลักการในวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับ ไม่ว่าจะเป็นกฎหมายวิธีพิจารณาคดีปกครองของต่างประเทศและประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องการร้องสอดเข้ามาในคดีปกครองของไทย ข้อ 78 แห่งระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2543 กำหนดให้นำความในมาตรา 57 และมาตรา 58 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม ซึ่งบทบัญญัติดังกล่าวเป็นการกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการที่บุคคลภายนอกซึ่งไม่ได้เข้ามาในคดีตั้งแต่ต้น จะร้องสอดเข้ามาในคดีเพื่อยังให้ได้รับความรับรอง คู่ครอง หรือบังคับตามสิทธิตามกฎหมายแพ่ง แต่โดยที่ลักษณะข้อพิพาทในทางปกครองเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมายของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการที่มีผลกระทบต่อประชาชน ความสัมพันธ์ระหว่างกันเป็นไปในลักษณะที่ไม่เท่าเทียมกัน ประกอบกับด้วยข้อจำกัดของอำนาจศาลปกครองในการกำหนดคำบังคับได้เฉพาะตาม

มาตรา 72 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 ทำให้บุคคลภายนอกซึ่งไม่ได้เข้ามาในคดีตั้งแต่ต้นถูกตัดสิทธิในการร้องสอดเข้ามาในคดีปกครองได้ การนำหลักการร้องสอดตามบทบัญญัติในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งบางเรื่องมาใช้บังคับกับวิธีพิจารณาคดีปกครอง จึงยังไม่สอดคล้องกับลักษณะข้อพิพาทในทางปกครองและหลักกฎหมายวิธีพิจารณาคดีปกครอง และยังมีปัญหาเกี่ยวกับการใช้ดุลพินิจของศาลปกครองในการพิจารณาร้องสอดและการมีคำสั่งเรียกบุคคลภายนอกเข้ามาในคดีปกครองแต่ละประเภท รวมทั้งยังไม่มี ความชัดเจนในการดำเนินกระบวนการพิจารณาในคดีที่มีผู้ร้องสอด

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จึงได้เสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยให้มีการกำหนดหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขในการร้องสอดในกฎหมายวิธีพิจารณาคดีปกครองโดยเฉพาะ ขึ้นอยู่กับลักษณะคดีปกครองแต่ละประเภทคดี โดยในคดีที่ฟ้องว่าหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือฟ้องว่าหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ หากบุคคลภายนอกประสงค์เข้ามาเป็นผู้ฟ้องคดี จะต้องแสดงให้เห็นว่าตนมีความเกี่ยวข้องเพียงพอต่อการขอให้ยกเลิกการกระทำที่เป็นเหตุแห่งการฟ้องคดี แต่หากประสงค์เข้ามาเป็นผู้ถูกฟ้องคดีจะต้องแสดงให้เห็นว่าตนมีผลประโยชน์เกี่ยวข้องที่จะให้การกระทำที่เป็นเหตุแห่งการฟ้องคดีนั้นยังคงใช้บังคับได้ต่อไป ส่วนในกรณีที่มีการฟ้องคดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดหรือความรับผิดของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือการฟ้องคดีเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง บุคคลภายนอกซึ่งจะเข้ามาในคดี ต้องแสดงให้เห็นว่า สิทธิของตนอาจจะถูกกระทบกระเทือนจากคำพิพากษาของศาล นอกจากนี้ ยังได้เสนอแนวทางในการพิจารณาคดีของศาลปกครองว่าศาลควรพิจารณาว่ามีบุคคลใดได้รับผลกระทบจากคดีปกครองบ้าง เพื่อให้การพิจารณาและพิพากษาคดีนั้นเสร็จสิ้นไปในคราวเดียว และเป็นไปตามหลักการฟังความทุกฝ่ายเพื่ออำนวยความยุติธรรมแก่คู่กรณีอย่างแท้จริง

Thesis Title	Legal Problems on the Application of Interpleading in Civil Procedure Code to be Applied Mutatis Mutandis in the Administrative Court Procedure.
Author	Wiriya Sachorfa
Thesis Advisor	Associate Professor Dr. Poom Chokmoh
Department	Law
Academic Year	2015

ABSTRACT

This thesis has an objective to study legal problems on the application of interpleading in civil procedure in order to be applied mutatis mutandis in Thai Administrative Court Procedure. The research study consists of the study of concept about court structure and court procedure system; concepts and legal evolution in civil procedure and administrative court procedure; the principle of interpleading; the application of civil procedure in administrative court procedure; the interpleading principle in French and German legal system; and the application of interpleading principle in civil procedure to be applied in administrative court procedure in Thai legal system.

According to the research study, even though administrative case has different legal characteristics from those of civil case as seen from separated administrative court procedure, both civil procedure and administrative court procedure have general principle of laws to be commonly used such as audi alteram partem principle, impartiality principle, and conflict of interest principle. In addition, some legal principles in civil procedure are found in administrative law procedure, in both Thai and foreign administrative court procedure. Specifically, the interpleading principle is found in Clause 78 of Rule of the General Assembly of Judges of the Supreme Administrative Court, B.E. 2543 (2000), which prescribes that Sections 57 and 58 of Civil Procedure Code shall be applied mutatis mutandis, and such legal provisions allow any third person, who is not party to the case, may become a party by way of interpleading for the acknowledgment, protection, or enforcement of a civil right enjoyed by him or her. However, the administrative dispute is the legal dispute in which a State agency or State official exercises

power, under the law, affecting people on the basis of inequality relationship. Moreover, according to Section 72 of Act on Establishment of Administrative Courts and Administrative Court Procedure, B.E. 2542 (1999), there is restriction on Court decree which does not provide rights for the third person to interplead into the administrative case. The interpleading principle in civil procedure then is not consistent with every kind of administrative disputes and administrative court procedure, and there are legal problems about the exercise of discretion by the Administrative Court in considering an interpleading request and in summoning third person into each kind of administrative case, including vague court case proceeding about interpleading.

This thesis recommends that there should be regulations and conditions for the interpleading in administrative court procedure, depending on different characteristics of administrative disputes. In the administrative dispute concerning the unlawful act of State agency or State official, or the omission of official duties as prescribed by law, if the third person makes a request to be the Plaintiff, he or she should present to the Court on how he or she gets involved in the case sufficient to revoke the act which is the cause of case filing; on the other hand, if the third person wants to be the Defendant, he or she should present that he or she has involved interest in order to maintain the enforcement of such claimed act. In the administrative dispute concerning the wrongful act or other liabilities of the State agency or State official, or in the administrative contract, the third person should present to the Court that his or her rights might be affected from the Court judgment. This thesis also recommends solution in the administrative court procedure for the Court to consider which person can be affected from the administrative case in order to conduct court case proceeding altogether in one time, regarding the *audi alteram partem* principle, for the administration of justice to all parties entirely.